

گزارش

ملک عبدالله تسلیم فشارهای مردمی شد
تعدیل پیمان صلح اردن با اسرائیل
 گروه بین‌المللی: بالاخره تحت فشار افکار عمومی در اردن، پادشاه این کشور مجبور شد بخشی از پیمان صلح ۱۹۹۴ با رژیم صهیونیستی را لغو کند. عبدالله دوم اعلام کرد که اردن قصد دارد از ۲ ضمیمه پیمان صلح سال ۱۹۹۴ که به اسرائیل اجازه بهره‌برداری مناطق الباقوره و الغمر را می‌دهد خارج شود. این دو منطقه ۲۵ سال است در اختیار اسرائیل قرار دارد. زمین‌های این دو منطقه اوایل قرن گذشته به اجاره کشاورزان یهودی درآمد بود اما سپس و پس از آنکه پادشاهی اردن استقلال خود را در سال ۱۹۶۴ کسب کرد به بخشی از خاک اردن بدل شد. به‌موجب توافق صلح ۲ طرف، این اراضی به مدت ۲۵ سال به اسرائیل اجاره داده شده و این قرارداد ۲۶ اکتبر سال ۲۰۱۹ به پایان می‌رسد و ضرب‌الاجل تمدید آن پنجشنبه هفته جاری است. پادشاه اردن در این‌باره گفت: «موضوع مناطق الباقوره و الغمر از مدت‌ها پیش از اولویت‌های ما بوده است. دستورات من به دولت از ابتدا لغو موافقتنامه‌هایی که اجازه استفاده اسرائیل از این مناطق را می‌داد، بوده است. این دستورالعمل‌ها اجرایی شده است و امروز اسرائیل با تصمیم اردن برای پایان دادن به این موافقتنامه‌ها با توجه به اینکه از ضمیمه‌های معاهده صلح است، مطلع می‌شود. الغمر و الباقوره بخشی از سرزمین اردن هستند و در اردن باقی خواهند ماند. ما حاکمیت کامل خود را بر سرزمین‌مان اعمال می‌کنیم.» سرزمین الباقوره در شمال دره رود اردن در سال ۱۹۵۰ و سرزمین الغمر در نزدیکی عقبه در جنوب اردن در جریان جنگ سال ۱۹۶۷ به اشغال اسرائیل درآمد. بر اساس توافقنامه صلح با اسرائیل، اردن توافق کرد که اسرائیل و افسران اسرائیلی به این منطقه دسترسی آزادانه داشته باشند. عبدالله دوم در سخنان روز یکشنبه خود متذکر شد که تاکنون دلیلی برای این اقدام خود بیان نداشته است اما به نظر می‌رسد که او با فشارهای داخلی برای پایان دادن به بخشی از توافقنامه صلح و بازگشت این مناطق به خاک اردن مواجه است. هفته گذشته تظاهر کنندگان در امان، پایتخت اردن خواهان پایان مالکیت اسرائیل بر این دو منطقه و بازگشت آنها به خاک اردن شدند. در همین حال، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل در واکنش به این اقدام شاه اردن گفت: «با اردن در زمینه پایان دادن به الحاقیه‌های توافق صلح درباره اراضی الباقوره و الغمر گفت‌وگو خواهیم کرد.» تحلیلگران در این‌باره می‌گویند این تصمیم پادشاه در نتیجه مخالفت عمومی با تداوم این توافق بویژه طی ماه‌های اخیر، بحران اقتصادی و بالا گرفتن اعتراضات اتخاذ شده است.

اخبار

باز داشت نویسنده مصری به دلیل انتقاد از سیاست‌های اقتصادی

نیروهای امنیتی مصر یک نویسنده و کارشناس اقتصادی را به دلیل انتقاد از سیاست‌های اقتصادی دولت این کشور بازداشت کردند. گفته می‌شود عبدالخالق فاروق منتم به انتشار اکاذیب درباره اوضاع اقتصادی مصر است؛ او وضعی که در اصل بسیار وخیم است. فاروق یک پژوهشگر اقتصادی در مرکز پژوهش‌های سیاسی و استراتژیک الاهرام، دفتر نخست‌وزیری مصر، سازمان نظارت بر تأمین امنیت وابسته و وزارت اقتصاد و کارشناس اقتصادی است. هنوز سخنگوی وزارت کشور مصر توضیحی درباره این بازداشت ن داده اما ۲ منبع امنیتی گفتند، پلیس فاروق را بنا بر دستور دادستانی کل مبنی بر بازداشت و احضار او به دادگاه دستگیر کرد.

می از پیشرفت مهم در مذاکرات بریکزیت خبر داد

ترزا می، رهبر حزب حاکم محافظه‌کار انگلیس و نخست‌وزیر این کشور روز گذشته قانونگذاران پارلمان این کشور را در جریان مذاکرات بریکزیت (خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا) قرار داد. وی در این نشست، از پیشرفت مهم در این مذاکرات خبر داد. می گفت: «با مذاکره در مورد همه این مسائل، ۹۵ درصد از توافق خروج و پروتکل‌های مربوط به آن در حال حاضر به سرانجام رسیده است.» اما مساله مرز بین ایرلند شمالی که قسمتی از بریتانیاست با جمهوری ایرلند که عضو اتحادیه اروپایی است همچنان حل نشده باقی مانده است. ترزا می پس از آنکه اعلام کرد حاضر به تمدید دوره انتقالی خروج از اتحادیه اروپا تا یک سال دیگر است شدت تحت فشار محافظه‌کاران طرفدار بریکزیت در حزب خود قرار گرفت. طرفداران سرسخت بریکزیت بیم دارند که این دوره انتقالی تا دسامبر ۲۰۲۱ طول بکشد.

انتشار فیلم خروج یکی از مأموران امنیتی سعودی از کنسولگری با لباس‌های خاشقجی به یک آبروریزی جدید در این پرونده تبدیل شد

بدلکاری جوخه ترور

سر تیم قتل خاشقجی ۴ مرتبه از کنسولگری سعودی در استانبول با دفتر بن‌سلمان تماس گرفته است

گروه بین‌المللی: گویی ابعاد قتل جمال خاشقجی تمامی ندارد و قرار است امروز سه‌شنبه رجب طیب‌اردوغان پرده از تمام ابهامات این قتل بردارد. اما پیش از این رویداد مهم تحولاتی را که طی ۲۴ ساعت گذشته رخ داده است نمی‌توان از نظر دور داشت و آنها را در تحلیل روند ترور خاشقجی نادیده گرفت. از سویی در ساعات پایانی یکشنبه‌شب وزیر خارجه عربستان در اظهارنظری دیرهنگام اعلام کرد ولیعهد سعودی در این قتل دخالتی نداشته است، البته بن‌سلمان و پدرش به پسر خاشقجی برای قتل پدرش تسلیت گفته‌اند. این پیام در حالی است که قتل و مثله کردن جنازه خاشقجی به عضو از حلقه نزدیکان بن‌سلمان که در تیم ۱۵ نفره ترور حضور داشتند و با ۲ جت شخصی و گذرنامه‌های سیاسی از ۲ مقصد مختلف به استانبول آمده بودند، نسبت داده شده است و البته در اظهارنظرهای وزیر خارجه عربستان به آن اشاره‌ای نشده است و او بار دیگر داستان غیر قابل باور عوامل خوسدر در قتل خاشقجی را تکرار کرد. اما در ادامه واکنش‌های بین‌المللی به داستان‌پردازی‌های سعودی، رئیس‌جمهوری آمریکا در گفت‌وگویی با روزنامه واشنگتن‌پست گفته است: آنها (سعودی‌ها) خیلی حرف‌شان را عوض کرده‌اند و معلوم است دارند دروغ می‌گویند. در این میان و در حالی که رسانه‌های ترکیه با استفاده از کانال‌های ارتباطی خبرهای دست‌اولی را منتشر می‌کنند، افکار عمومی درباره جنازه خاشقجی سوال دارند، آیا او با چمدان توسط تیم بن‌سلمان به عربستان بازگردانده شده است؟ در عین حال در اخبار منتشر شده توسط روزنامه ینی‌شفق آمده است که یک مقام ترکیه‌ای نزدیک به حزب حاکم اعلام کرد ماهر عبدالعزیز مطرب، مظنون اصلی پرونده خاشقجی در شب قتل وی ۴ بار با دفتر بن‌سلمان، ولیعهد عربستان تماس گرفته است. مطرب در آن روز ۹ مکالمه تلفنی

داشته که ۴ مکالمه با دفتر بن‌سلمان بوده است. براساس اطلاعات منتشره توسط روزنامه ینی‌شفق، مطرب از کنسولگری عربستان سعودی در استانبول با تلفن همراه با بدر العساکر، رئیس دفتر بن‌سلمان تماس گرفته است. العساکر یکی از افراد نزدیک به ولیعهد عربستان به شمار می‌آید. وی به‌عنوان جعبه سیاه بن‌سلمان شناخته می‌شود. به نوشته روزنامه ینی‌شفق، تمام شواهد موجود در پرونده خاشقجی نشان می‌دهد که بن‌سلمان، ولیعهد عربستان نقش اصلی را در این پرونده داشته است. همچنین مطرب در کنسولگری عربستان با یک شماره در آمریکا تماس گرفته است. بر اساس تحقیقات انجام شده، این شماره تلفن متعلق به خالد بن‌سلمان، برادر محمد بن‌سلمان بوده که سفارت عربستان در واشنگتن را در دست دارد. اما پس از انتشار خبر ناپدید شدن جمال خاشقجی، خالد بن‌سلمان بلافاصله واشنگتن را ترک کرده است. همان‌طور که اشاره شد هر روز ابعاد جدیدی از قتل جمال

خاشقجی منتشر می‌شود و به نظر می‌رسد خاندان سعودی قادر به پاسخگویی به افکار عمومی و جامعه جهانی درباره این ترور مرگبار نیست؛ تروری که بیش از هر چیز نمایش اصلاحات بن‌سلمان و سند ۲۰۳۰ وی را به خون کشیده است. سعودی تحت فشارهای بین‌المللی کمی از تجاوزگری‌اش در یمن کاسته است. جهان طی ۲ سال گذشته در مقابل رفتارهای بن‌سلمان در ۳ محور سکوت کرده است؛ نخست حمایت از تروریسم در سوریه، دوم جنایت در یمن و سوم تسویه‌حساب خونین در خاندان حاکم و خانواده‌های بانفوذ سعودی. بن‌سلمان که سعد حریری را به بند کشیده و وی را در تبعید نگه داشته بود و در مقابل این تبعید با سکوت جامعه جهانی روبه‌رو شد قطعا تصور می‌کرد قتل خاشقجی و جازدن یکی از نیروهای امنیتی با لباس خاشقجی برای گمراه کردن افکار عمومی بتواند ماجرای این قتل را به طور کامل از صحنه رسانه‌های بین‌المللی محو کند اما نه‌تنها چنین

نشد، بلکه تصاویری منتشر شده است که نشان می‌دهد نیروی امنیتی سعودی تلاش کرده بود خود را به جای خاشقجی جا بزند. در تصاویر تازه‌ای که سی‌ان‌ان منتشر کرده، به نظر می‌رسد مقامات کنسولگری عربستان در استانبول بعد از سرب‌نیست کردن جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد بن‌سلمان، تلاش کرده‌اند فردی را به‌جای او جا بزنند. در این تصاویر، ۲ مرد با لباس‌های یکسان، عینک‌های مشابه و ریش، سن و فیزیک یکسان دیده می‌شوند. همه‌چیز شبیه به هم است، جز کفش‌ها. یکی از مسئولان ترکیه‌ای گفته مرد دیگر، یکی از ۱۵ فردی است که برای کشتن خاشقجی مأمور شده بود. نام او مصطفی المدنی است. بازپرسان ترکیه‌ای پیش‌تر گفته بودند پس از آنکه افراد داخل کنسولگری خاشقجی را در دوم اکتبر به قتل رساندند، یکی از آنها با پوشیدن لباس او از در پشتی خارج شد.

تیم اعزامی عربستان سعودی دوم اکتبر (۱۰ مهر) در روز قتل «جمال خاشقجی» به کنسولگری ریاض در استانبول رفتند و این روزنامه‌نگار منتقد را کشتند. این شبکه گزارش داد: «این تصاویر که به صورت اختصاصی در اختیار سسی‌ان‌ان قرار گرفته، بخشی از تحقیقاتی است که دولت ترکیه است و نشان می‌دهد یک مرد با لباس‌های خاشقجی، ریش مصنوعی و عینک از در پشتی کنسولگری خارج می‌شود.»

در بخشی از تصاویری که در اختیار این شبکه آمریکایی قرار داده شده، «مصطفی المدنی» چند ساعت بعد از قتل خاشقجی در اطراف مسجد سلطان احمد در استانبول دیده می‌شود. این مقام ارشد ترکیه‌ای با تأکید بر اینکه از المدنی به عنوان بدل خاشقجی استفاده شده، افزود: ارزیابی ما از ششم اکتبر تاکنون تغییری نکرده و ما مرگ خاشقجی را قتل با قصد قبلی می‌دانیم و جسد از کنسولگری خارج شده است.

موضع جمهوری خواهان را بشدت تضعیف می‌کند. بنابراین یکی دیگر از دلایل روابط گسترده آمریکا با سعودی‌ها را در تعیین قیمت ماده استراتژیکی همچون نفت باید جست‌وجو کرد. علاوه بر این مولفه‌های اقتصادی، عربستان در حال حاضر یکی از مهم‌ترین بازیگران سیاست مپار ایران در منطقه خاورمیانه است. آمریکایی‌ها در تلاشند ایران را در خاورمیانه مهار و کنترل کنند و در این زمینه به حمایت‌های عربستان نیاز دارند. همین مساله در موضوع فلسطین نیز خود را بخوبی نشان می‌دهد. اگر سعودی‌ها از معامله قرن عقب‌نشینی کنند شکست آن حتمی خواهد بود، بنابراین آمریکایی‌ها همچنان درصدد حفظ و گسترش روابط خود با سعودی‌ها هستند اما در کنار این روابط استراتژیک و حمایت‌های همه‌جانبه آمریکا از ریاض، اکنون در برخی محافل آمریکا خبرهایی مبنی بر کنار گذاشتن محمد بن‌سلمان به گوش می‌رسد. یعنی با این وضعیت جدید امکان ادامه کار وی به عنوان ولیعهد و پادشاه این کشور تضعیف شده است. ■ **تصمیم گیری، تصمیم‌سازی و رسانه‌های آمریکا یک موضوع جدی است؟** محمد بن‌سلمان نشان داده است شخصیت مناسبی برای اداره پادشاهی عربستان نیست. در سیستم تصمیم‌گیری وی نارسایی‌های عمیقی وجود دارد و به سازمان ملل متحد دیدگاه و چشم‌اندازهای روشن و قابل دفاع است. وی نشان داده است توانایی کمی در تحقق اهداف و برنامه‌های خود دارد. بن‌سلمان در تمام پرونده‌های خود چه در یمن و چه عراق، سوریه و لبنان و همچنین در داخل عربستان با شکست مواجه شده است. اکنون دیگر غریبه‌ها بویژه آمریکایی‌ها وی را برای این پست مقبول نمی‌دانند. بنابراین موضوع حذف او و جایگزین کردن بن‌سلمان با یک شاهزاده دیگر مطرح شده است.

■ **در این زمینه چه گزینه یا گزینه‌هایی مطرح شده‌اند؟ آیا تغییر بن‌سلمان تغییری در روابط استراتژیک سعودی با آمریکا بر جا خواهد گذاشت؟** اکنون خیلی‌ها از گزینه خالد، پسر دیگر ملک سلمان سخن می‌گویند حتی برخی خبرها از مطرح شدن گزینه خالد در شورای بیعت عربستان حکایت دارد. اگر چه در این میان گزینه‌های دیگری همچون «محمد بن‌نایف» ولیعهد سابق سعودی و «احمد بن عبدالعزیز» عموی محمد بن‌سلمان نیز به گوش می‌رسند اما با گذشت زمان شاهد تقویت گزینه حذف بن‌سلمان هستیم. اگر چه بر این باورم که این حذف یا جابه‌جایی تغییری در سیاست‌های کلان واشنگتن در قبال عربستان ایجاد نخواهد کرد و همچنان واشنگتن عربستان را در قالب مجموعه کشورهای وابسته و متحد خود تعریف خواهد کرد.

فواد ایزدی:

احتمال بر کناری بن‌سلمان قوت گرفته است

حمایت از داعش و سایر گروه‌های تروریستی تنبیه یا مجازات نکردند. در مجموع شاهد وضعیت خاصی در روابط آمریکا با عربستان بودیم، به نوعی که این رژیم احساس می‌کرد هر کاری که بخواهد می‌تواند انجام دهد اما در این مورد آخر، تا اندازه‌ای فراتر از انتظار آمریکایی‌ها عمل کردند، بنابراین در داخل آمریکا بویژه کنگره این کشور، نسبت به این مساله اعتراضاتی به وجود آمده است، البته ترامپ همچنان به حمایت از بن‌سلمان و همچنین سیاست‌های کلی عربستان ادامه می‌دهد و بخش اعظم مدیریت بحران خاشقجی نیز توسط آمریکایی‌ها انجام می‌شود، زیرا خود عربستان ناتوان از مدیریت و کنترل این بحران پیچیده و چندجانبه بود. تماس‌های تلفنی با مقامات ترکیه نیز در همین راستاست. آمریکایی‌ها در تلاشند نظر مقامات ترکیه را با مجموعه‌ای از ابزارها و اهرم‌ها نسبت به این پرونده تغییر دهند، بنابراین در سطح قابل ملاحظه‌ای با آنها در حال گفت‌وگو هستند. ■ **اما اکنون بخش بزرگی از مقامات حزب دموکرات به سیاست‌های ترامپ در این باره معترضند و خواستار تنبیه و مجازات عربستان هستند؛ آیا این، با دیدگاه شما که معتقدید دولت‌های مختلف آمریکا از عربستان حمایت کرده‌اند، در تضاد نیست؟** خیر! شما به سیاست‌های دولت پیشین آمریکا در دوران «باراک اوباما» نگاه کنید آنان نیز به طور کامل از سیاست‌های عربستان حمایت می‌کردند. در بحران یمن ما این مساله را بخوبی مشاهده کردیم. در روز حمله سعودی‌ها به یمن، سخنگوی شورای عالی امنیت ملی آمریکا ضمن حمایت از این اقدام عربستان اعلام کرد آمریکا به طور همه‌جانبه به عربستان در مسائل لجستیکی و اطلاعاتی کمک خواهد کرد. تاکنون نیز بخش بزرگی از مسائل لجستیکی جنگ یمن با کمک

چهارها

دومین سفر عمران خان به عربستان

عمران خان، نخست‌وزیر پاکستان در فاصله کمتر از ۵ هفته، روز گذشته وارد عربستان سعودی شد. هدف از سفر عمران خان به عربستان نجات پاکستان از مشکلات اقتصادی و تلاش برای جلب سرمایه‌گذاری خارجی اعلام شده است. طبق این گزارش، عمران خان در این سفر با مقامات عربستان دیدار می‌کند و درباره گسترش روابط و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های اقتصادی پاکستان به تبادل نظر با آنها می‌پردازد. نخست‌وزیر پاکستان قرار است در جریان این سفر با سرمایه‌گذاران و بازرگانان عربستان دیدار کند. یک منبع موق در دولت پاکستان که خواسته نامی از وی برده نشود نیز به تلویزیون جیو پاکستان گفته است عمران خان تلاش خواهد کرد تا دیدگاه مقامات بلندپایه عربستان سعودی را برای دریافت وام ۵ میلیارد دلاری به خود جلب کند. دولت پاکستان در سال مالی جاری با شکاف مالی ۱۲ میلیارد دلاری روبه‌رو است که باید به نحوی آن را جبران کند. دولت ائتلافی به رهبری تحریک انصاف پاکستان در صدد است تا برای حل مشکل مالی از رجوع به بانک جهانی خودداری کند.

لیبرمن: چاره‌ای جز جنگ نیست

وزیر جنگ رژیم صهیونیستی با بیان این ادعا که تل آویو تمام راه‌های دیپلماتیک برای متوقف کردن تظاهرات‌های روزه‌ای جمعه در مرز غزه را رفته و به جایی نرسیده، گفت تنها گزینه باقیمانده جنگ است. او یگدور لیبرمن گفت: «جنگ‌ها تنها زمانی اتفاق می‌افتند که چاره دیگری نباشد و اکنون چاره دیگری نیست. دیگر چیزی کمتر از شدیدترین پاسخ مفید نیست. ما تمام گزینه‌های دیگر را استفاده کرده‌ایم.» اهالی غزه از اواخر ماه مارس گذشته در اعتراض به ادامه محاصره کامل این منطقه توسط رژیم صهیونیستی، سلسله اعتراضاتی را آغاز کرده‌اند که به معضلی بزرگ برای صهیونیست‌ها بدل شده است. فلسطینی‌ها در جریان این اعتراضات، هر جمعه در نزدیکی فنس‌های امنیتی حائل میان نوار غزه و اراضی اشغالی تجمع کرده و علیه رژیم صهیونیستی شعار می‌دهند. صهیونیست‌ها در واکنش به این اعتراضات تاکنون صدها فلسطینی را به شهادت رسانده و چند هزار نفر را زخمی کرده‌اند.

اردوغان درباره توافق ادلب چه در جنته دارد؟

گروه بین‌المللی: شهر استانبول قرار است ۲۷ اکتبر (۵ آبان) میزبان نشست چهارجانبه درباره ادلب با حضور روسیه، ترکیه، آلمان و فرانسه شود تا در آن درباره اجرایی شدن توافق ادلب که میان روسیه و ترکیه انجام شده و نیز از سرگیری گفت‌وگوها برای یافتن راه‌حل سیاسی برای بحران سوریه بحث شود. موضوع قابل توجه درباره این نشست، عدم حضور ایران، سوریه و سازمان ملل متحد در آن است که پرسش‌هایی را درباره علل آن برانگیخته است. توافق ادلب میان ترکیه و روسیه برای ایجاد منطقه بی‌طرف خالی از سلاح به عمق ۲۰ کیلومتر و عدم حضور گروه‌های تروریستی همچون جبهه‌النصره در این منطقه از ۱۵ اکتبر (۲۳ مهرماه) اجرایی نشده به این دلیل که مواضعی و مسؤولیت خود را پایبند نبوده‌واز مناطق می‌خواهد اعتماد گروه‌های مسلح میانه‌رو سوری را جلب کرده و آلمان و فرانسه و روسیه عملیات سیاسی را برای تعیین آینده سوریه به مطابق قانون اساسی جدید آغاز کنند. در همین راستا، معاون وزیر خارجه سوریه گفت که ترکیه بر اساس توافق سوچی درباره ادلب تعهداتی داده که باید به آنها پایبند باشد و مسؤولیت همانند جبهه النصره برود یا می‌خواهد اعتماد گروه‌های مسلح میانه‌رو سوری را جلب کرده و آلمان و فرانسه و روسیه عملیات سیاسی را برای تعیین آینده سوریه به مطابق قانون اساسی جدید آغاز کنند. در همین راستا، معاون وزیر خارجه سوریه گفت که ترکیه بر اساس توافق سوچی درباره ادلب تعهداتی داده که باید به آنها پایبند باشد و مسؤولیت خود را انجام دهد. فیصل المقداد در گفت‌وگو با روزنامه الوطن، به ترکیه و گروه‌های تروریستی مورد حمایت این کشور نسبت به نقض توافق سوچی هشدار داد و افزود: صبر سوریه درباره این توافق حد و اندام‌های دارد.